

Warszawa, dnia 2 lutego 2022 r.

**NACZELNY DYREKTOR
ARCHIWÓW PAŃSTWOWYCH**

Paweł Pietrzyk

DA.084.2.2021

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Nazwa i adres kontrolowanego archiwum	Archiwum Państwowe w Opolu ul. Zamkowa 2, 45-016 Opole
Podstawa prawna kontroli	Art. 21 ust. 2 o ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2020 r. poz. 164)
Kontrolujący	[REDAKCYJNIE USUNIĘTY] – główny specjalista w Departamencie Archiwistyki Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych
Data rozpoczęcia i zakończenia kontroli	23-25 listopada 2021 r.
Zakres i przedmiot kontroli	Opracowanie zasobu archiwalnego w okresie 01.01.2019–31.12.2020

Ocena działalności jednostki kontrolowanej w zakresie objętym kontrolą, w tym stwierdzone nieprawidłowości

Archiwum Państwowe w Opolu w kontrolowanym okresie prowadziło prace z zakresu opracowania materiałów archiwalnych, które obejmowały inwentaryzowanie, korektę ewidencji, sporządzanie opisów twórców i zespołów archiwalnych oraz indeksowanie materiałów archiwalnych. Opracowanie

materiałów archiwalnych odbywało się zgodnie z zasadami archiwistyki i przepisami szczegółowymi dotyczącymi różnych rodzajów materiałów archiwalnych oraz twórców.

W 2019 r. nie zakończono opracowania żadnego zespołu archiwalnego i nie zatwierdzono żadnego elektronicznego inwentarza archiwalnego. W sprawozdaniu rocznym wykazano, że w toku opracowania były cztery duże zespoły archiwalne, nad którymi prace miały być ukończone w 2020 r. W zaplanowanym czasie nie zatwierdzono jednak opracowania żadnego z tych zespołów, ponieważ w trakcie prac powzięto wiadomość o mogących nastąpić dopływach do kilku z tych zespołów, a w przypadku jednego stwierdzono nieścisłości w posiadanej ewidencji, co wymagało przeprowadzenia skontrum. W 2020 r. zatwierdzono opracowanie 18 zespołów archiwalnych.

Spośród 14 kontrolowanych zespołów archiwalnych 12 wyodrębniono i uporządkowano poprawnie, nadano im nazwy zgodne z zasadami teorii i metodyki archiwalnej.

Zastrzeżenia należy zgłosić do nazw dwóch zespołów archiwalnych:

1. 45/1151/0 – nazwa „Akta gminy i Urzędu Obwodowego w Kędzierzynie” łączy nazwę umowną z nazwą twórcy działającego na innym poziomie struktur administracyjnych, co nie jest zgodne z przepisami metodycznymi.
2. 45/2626/0 – nazwa „Akta Obszaru Dworskiego w Staniszczech Wielkich” jest niezgodna z zasadami metodyki archiwalnej, łączy bowiem określenie formalne z nazwą twórcy, podczas gdy powinna być tożsama z nazwą twórcy.

Większość kontrolowanych zespołów archiwalnych została poprawnie oznaczona hasłami klasyfikacji aktotwórców, stanowiącej zał. nr 2 do zarządzenia nr 7 Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie ewidencjonowania zasobu archiwalnego w archiwach państwowych, zmienionego zarządzeniem nr 33 z dnia 29 marca 2018 r. (dalej: zarządzenie 7/2018).

Zastrzeżenia można zgłosić do trzech zespołów archiwalnych:

1. Zespoły 45/1151/0 Akta gminy i Urzędu Obwodowego w Kędzierzynie oraz 45/2644/0 Urząd Obwodowy w Ratnowicach zostały zaklasyfikowane jako „administracja ogólna – akta gmin i gromad”. Urzędy obwodowe miały status pośredni między powiatem a gminą, jeśli jednak większości analogicznych zespołów przypisano hasło „administracja ogólna – władze powiatowe, okręgowe”, dążyć należy do zachowania jednolitości.

2. Zespół 45/2626/0 Akta Obszaru Dworskiego w Staniszczech Wielkich został zaklasyfikowany jako „administracja ogólna – władze powiatowe, okręgowe”, mimo że obszary dworskie miały status równorzędny z gminami.

Elektroniczne inwentarze archiwalne opracowanych zespołów archiwalnych zostały sporządzone i zatwierdzone zgodnie z zarządzeniem Nr 8 Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie inwentaryzacji materiałów archiwalnych oraz sporządzania i zatwierdzania elektronicznych inwentarzy archiwalnych dla zespołów (zbiorów) w archiwach państwowych (dalej: zarządzenie 8/2018). Ich struktura i zawartość były prawidłowe. Opisy większości zespołów i jednostek archiwalnych umieszczone w inwentarzach były formułowane poprawnie. Stwierdzono niewielkie uchybienia w podawanych danych i rozbieżności między opisami a stanem faktycznym, co wykazano w protokole kontroli.

W przypadku zespołu 45/3071/0 Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Koźlu stwierdzono zaburzenia struktury wewnętrznej i numeracji serii, co jest uchybieniem, lecz nie utrudnia korzystania z pomocy archiwalnej i wyszukiwania potrzebnych informacji.

Jednostki archiwalne z zespołów archiwalnych, których opracowanie zatwierdzono w kontrolowanym okresie, były na ogół uporządkowane wewnętrznie, czasem spaginowane i zabezpieczone teczkami z tektury bezkwasowej. Na ich okładkach (teczkach, obwolutach) umieszczone były pieczęcie z podstawowymi elementami opisu.

Hasła indeksowe sporządzane do zawartości materiałów archiwalnych zespołów opracowywanych i wcześniej opracowanych sporządzane były poprawnie. Skontrolowane osobowe hasła indeksowe miały prostą budowę – nazwisko i imię oraz numer strony/stron. Drobne uchybienia, wymienione w protokole kontroli, stwierdzono w przypadku ok. 2% haseł.

Tryb postępowania przy zatwierdzaniu elektronicznych inwentarzy archiwalnych był zgodny z zarządzeniem nr 8/2018. Proces dokumentowany był w aktach spraw prowadzonych w systemie EZD, rejestrowanych w klasie 530 – Opracowanie materiałów archiwalnych zgodnie z jednolitym rzeczowym wykazem akt wprowadzonym zarządzeniem Nr 18 Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych z dnia 21 grudnia 2012 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitego rzeczowego wykazu akt i instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych w archiwach państwowych (ze zm.). Do akt spraw

włączany był też elektroniczny inwentarz archiwalny – plik .pdf w formie raportu z systemu ZoSIA, podpisany przez kierownika oddziału opracowania i dyrektora archiwum. Zatwierdzone elektroniczne inwentarze przechowywane były także w odrębnych folderach na dysku sieciowym, zgodnie z § 7 ust. 7 zarządzenia 8/2018.

Komisja Metodyczna została powołana zgodnie z zarządzeniem Nr 9 Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie określenia zakresu i trybu działania komisji metodycznych w archiwach państwowych, nie uczestniczyła jednak w procesie opiniowania kontrolowanych inwentarzy archiwalnych.

Zalecenia dotyczące sposobu usunięcia nieprawidłowości oraz ich terminy

1. Skorygowanie nazw zespołów archiwalnych:

- 45/1151/0 – obecnie Akta gminy i Urzędu Obwodowego w Kędzierzynie,
- 45/2626/0 – obecnie Akta Obszaru Dworskiego w Staniszczach Wielkich oraz innych elementów opisu, np. dat skrajnych, nazw twórców, wynikających ze zmiany nazwy zespołu.

Termin wykonania zalecenia: 31.03.2022 r.

2. Zmiana haseł klasyfikacyjnych przypisanych zespołom:

- 45/1151/0 – Akta gminy i Urzędu Obwodowego w Kędzierzynie,
- 45/2626/0 – Akta Obszaru Dworskiego w Staniszczach Wielkich,
- 45/2644/0 – Urząd Obwodowy w Ratnowicach.

Termin wykonania zalecenia: 31.03.2022 r.

3. Skorygowanie opisów zespołów archiwalnych i jednostek archiwalnych w Zintegrowanym Systemie Informacji Archiwalnej ZoSIA, w których uchybienia i rozbieżności wskazane zostały w protokole kontroli.

Termin wykonania zalecenia: 31.05.2022 r.

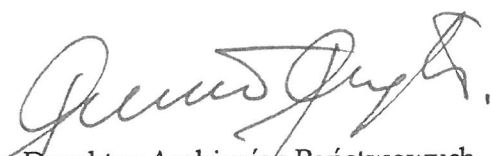
4. Skorygowanie haseł indeksowych, w których uchybienia i rozbieżności wskazane zostały w protokole kontroli.

Termin wykonania zalecenia: 31.05.2022 r.

Proszę o bieżące informowanie o wykonywaniu powyższych zaleceń pokontrolnych.

Pouczenie:

Stosownie do art. 21c. ust 4. ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach Dyrektorowi Archiwum przysługuje prawo do zgłoszenia pisemnych umotywowanych zastrzeżeń do oceny i zaleceń zawartych w wystąpieniu pokontrolnym oraz złożenia dodatkowych wyjaśnień i przedstawienia dodatkowej dokumentacji; zastrzeżenia zgłasza się pisemnie w terminie 21 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych
dr Paweł Pietrzyk

al

NA CZELNI DYREKCJA ARCHIWÓW PAŃSTWOWYCH KANCELARIA PRZYJĘTO DO WYSŁANIA
2022 -02- 03
Numer z kontroli przesyłek wychodzących.....
Przebieg w sprawie mającej dane.....

